

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

27 בדצמבר 2023

1696

ט"ז בטבת התשפ"ד

עמוד

הצעת חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה (תיקון מס' 42) (היכל ההנצחה בהר הרצל).

414 התשפ"ד-2023

הצעת חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה (תיקון מס' 42) (היכל ההנצחה בהר הרצל), התשפ"ד-2023

הוספת סעיף 220, 1. בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970, אחרי סעיף 220 יבוא:

220. ב.20. (א) המוסד יהיה אחראי להפעלתו של היכל ההנצחה לזכר חללי פעולות האיבה בהר הרצל בירושלים (בסעיף זה – היכל ההנצחה), ובכלל זה על כל אלה:

- (1) ניהולו, אחזקתו ותפעולו השוטף של היכל ההנצחה;
- (2) קביעת תקציב היכל ההנצחה וניהול התקציב כאמור;
- (3) קביעת תוכני ההנצחה של היכל ההנצחה, לאחר התייעצות עם הארגון היציג;
- (4) קביעת אופן הפעלת היכל ההנצחה וקווי הפעולה שלו;

ד ב ר י ה ס ב ר

החלטת הממשלה מס' 4505 מיום כ' בשבט התשנ"ט (9 בנובמבר 1998) על הקמת הוועדה לצורך גיבוש המלצות בדבר אופן קיום ימי האזכרה הממלכתיים ואופן הנצחת החללים. בהחלטת הממשלה מס' 4 מיום ה' באדר התשנ"ט (21 בפברואר 1999) אישרה הממשלה את המלצות הוועדה, ובהחלטה מס' 2677 מיום י"ז בכסלו התשס"א (14 בדצמבר 2000) קבעה הממשלה את הסדרי הטקסים באנדרטה וכן כי המוסד לביטוח לאומי יהיה אמון על הנצחת נפגעי פעולות האיבה.

בהחלטת הממשלה מס' 4558 מיום ל' בניסן התשע"ב (22 באפריל 2012) החליטה הממשלה על הקמת היכל הזיכרון לחללי מערכות ישראל בשטח בית הקברות הצבאי בהר הרצל.

על רקע כל אלה, החליטה הממשלה בהחלטת הממשלה מס' 628 מיום י' בכסלו התשפ"ב (14 בנובמבר 2021) (להלן – החלטה 628) כי לצורך הנצחת חללי פעולות האיבה יוקם היכל הנצחה בשטח הר הרצל, והטילה על שר הרווחה והביטחון החברתי (להלן – השר) להקים את היכל ההנצחה (להלן – היכל ההנצחה). עוד נקבע בהחלטה 628 כי השר יפעל לתיקון חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, באופן שתיקבע בו אחריותו של המוסד לביטוח לאומי להפעלה ולתפעול של היכל ההנצחה וכן ייקבע כי אוצר המדינה ישפה את המוסד לביטוח לאומי בסך שלא יעלה

סעיף 1 חללי ונפגעי פעולות איבה הם חלק ממחיר תקומתה ועצמאותה של מדינת ישראל. אלפי אזרחים נספו בפעולות איבה ועשרות אלפים נפצעו בפעולות איבה והוכרו על ידי הרשות המאשרת במשרד הביטחון. בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970 (להלן – חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה), אשר החליף את חוק הגמלאות לנפגעי ספר, התשי"ז-1956, נקבעו ההטבות שלהן זכאים נפגעי פעולות האיבה ובני משפחותיהם. הטבות אלה זרות, ככלל, לאלה המשולמות לחיילי צה"ל ובני משפחותיהם לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959, וחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950.

בהחלטת הממשלה מס' 1549 מיום כ"ח בשבט התשנ"ז (5 בפברואר 1997) הוחלט על הקמת אנדרטה ייחודית וממלכתית בהר הרצל, במטרה לרכז את ההנצחה לכלל חללי פעולות האיבה במקום אחד. האנדרטה הוקמה בשנת 1998 וממוקמת בסמוך לאתר גדולי האומה בהר הרצל. המוסד לביטוח לאומי אחראי לחקיקת שמות החללים ועדכונם, ומשרד הביטחון אחראי לתחזוקת האנדרטה (וזאת במימון המוסד לביטוח לאומי). כמו כן, טקס הזיכרון הממלכתי לזכר חללי פעולות האיבה מתקיים באנדרטה זו.

נושא הנצחת חללי פעולות האיבה הובא לפתחה של ועדה ציבורית בראשות השופט מלך, וזאת בעקבות

¹ ס"ח התש"ל, עמ 126; התשפ"ה עמ' 200.

(5) קיום אירועי הנצחה וזיכרון לחללי פעולות האיבה בתחומי היכל ההנצחה;

(6) תכנון פעולות חינוך, הסברה והדרכה בתחומי היכל ההנצחה וקיומן.

(ב) אוצר המדינה ישפה את המוסד בשל כל הוצאה שהוציא לשם ביצוע האמור בסעיף קטן (א), בסך שלא יעלה על מיליון שקלים חדשים מדי שנה, החל בשנת 2026 או ממועד הקמת היכל ההנצחה, לפי המאוחר, עד תום עשר שנים מהמועד האמור.

דברי הסבר

בהמשך להחלטה 628, מוצע בהצעת חוק זו לתקן את חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה ולהסדיר בו את אחריותו של המוסד לביטוח לאומי להפעלה של היכל ההנצחה וכן את השיפוי שיקבל מאוצר המדינה לצורך יישום אחריותו כאמור.

הצעת החוק פורסמה בעבר בהצעות חוק הממשלה 1541, מיום י' באייר התשפ"ב (11 במאי 2022), והיא מתפרסמת כעת בשנית.

על מיליון שקלים חדשים, מדי שנה, החל משנת 2026 או ממועד הקמת היכל ההנצחה, לפי המאוחר, למשך 10 שנים, לצורך יישום ההפעלה והתפעול כאמור.

סמכותו זו של המוסד לביטוח לאומי, בדומה לסמכותו של משרד הביטחון האזרחי על היכל ההנצחה לחללי צה"ל, כוללת את אחריות המוסד לתפעולו של היכל ההנצחה, הן מבחינת אחזקתו של המבנה והן בכל הנוגע לעריכת טקסים ולקיום ביקורים ולתכנים נוספים שיציע היכל ההנצחה לציבור הרחב ולנפגעי משפחות האיבה. פעילות המוסד לביטוח לאומי בהקשר זה תמומן כאמור, באופן מלא, על ידי אוצר המדינה.

